

zjaha vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Dopisi naj se pošljajo uredništvu. — Nepriskrivena pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista »Edinost«. — Tiski tiskarni »Edinost«. — Telefon uredništva 11-57. — Naročnačna znača: Za celo leto K 40—, pol leta K 20—, tri mesece K 10—, za nedeljsko izdajo za celo leto K 8—, pol leta K 4—. Posamezna številka v Trstu in okolici: 10 vinarjev.

EDINOST

Posamezne številke zastarele 20 vin. Oglesi trgovcev in obrtnikov min po 16. osmrtice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov min po 30 vin; oglasi in tekstu lista da pet vrst K 20—; vsaka nadaljnja vrsta K 3—. Mali oglasi po 8 vin, beseda, najmanj pa 8 vin. Oglašanje sprejema inseratoddelek »Edinost«. Naročnina in reklamacije se pošljajo upravi lista. — Plačuje se izključno le upravi »Edinost«. — Uprava in inseratoddelek se nahaja v ulici sv. Frančiška As. št. 20. Poštarnočnačna računa št. 841-652. Posamezna številka izven Trsta in okolice: 12 vinarjev.

Predlog Avstro-Ogrske, Nemčije in Turčije za takojšnje premirje in mirovna pogajanja.

Proglas kralja Ferdinanda in kralja Borisa na narod. Kralj Ferdinand zapustil bolgarska tla. Postopanje Malinova soglasno odobreno. Novi možje v Nemčiji.

DUNAJ, 5. (Kor.) Avstro-Ogrska, Nemčija in Turčija so sklenile, da se v svrhu sklenitve splošnega premirja in uvedbe mirovnih pogajanj obrnejo istočasno potom vlad, ki jim je bilo poverjeno zastopstvo njihovih interesov v Združenih državah, na predsednika Združenih držav.

V smislu tega sklepa je minister za zunanjstvo včeraj brzojavno naročil avstro-ogrskemu poslaniku v Stockholmumu, naj zaprosi kraljevo švedsko vlado, da odposte dne 4. t. m. gospodu predsedniku Wilsonu slednje depešo:

Avstro-Ogrska monarhija, ki je vojevala vojno vedno le kot obrambno vojaški dokazala ponovno svojo pripravljenost, da napravi konec prelivjanju krvi in doseže pravilen in časten mir, se obrača s tem na predsednika Združenih držav ameriških s predlogom, da sklene ž njen in njegovimi zavezniki takojšnje premirje na suhem, na morju in v zraku in prične neposredno nato pogajanja za sklenitev miru, ki naj bi mu služilo za podlago določnih poslanic gospoda predsednika Wilsona kongresu dne 8. januarja 1918 v Štiri v govoru gospoda predsednika Wilsona 12. februarja 1918 vsebovane točke, pričemer se bo oziral tudi na izvajanja gospoda predsednika Wilsona dne 27. septembra 1918.

DUNAJ, 5. (Kor.) Listi so prejeli od dobro poučenih krogov naslednja pojasnila o mirovnem koraku osrednjih vlasti:

Predvsem je treba podariti, da tega koraka Avstro-Ogrske, Nemčije in Turčije ni smarati za sklep, ki se je storil hipoma, pod vtiskom vojaškega položaja. Ta korak tveri v zgodovini naše mirovne politike zadnji člen v logični verigi vedenega razvoja ob istočasnom obziru na zadnji notranjopolitični razvoj Nemčije.

Kakor znano, tvoji izhodišči naše mirovne politike nota grofa Buriana meseca decembra leta 1916. Tedanji korak je bil že zelo neopredeljenega značaja. Pogojno bili so opredeljeni in namignjeni samo v velikih potekih. Tekom razvoja je prišlo sedaj do kristalizacije. Tekom mesecov februarja, marca in aprila je prišla v svet beseda o splošnem pravilnem mиру, o mиру brez aneksij in kontribucij. Nadalje se je potem razpravljalo o misli ustavnitve mednarodnega razsodischa in skrenjenju oboroževanja, potem se je proglašala kat potrebno načelo misel o svobodi morja ter se končno postavilo načelo, da se morajo po vojni prepričati gospodarske vojne, gospodarska nastila. Iz teh vodilnih načel je nastal sedanji mirovni program. Vse te točke so se, kakor se je mogče spominjati, v govorih grofa Czerninu sprejemale kot pripravnega podlaga za mirovna pogajanja. Tem točkom je končno pritrdiri tudi nemški rajhstag, tako da je prišla s tem do izraza enotnost mnemja zaveznikov. Nato je sledila papeževa mirovna nota, katere predloge in temeljne misli smo sprejeli kot sprejemljivo podlago. Ententa seveda ni odgovorila na napovedno noto; samo predsednik Wilson je v svoji noti 8. januarja 1918 v svojih 14 točkah podal predloge in proglašil načela, ki se so v bistvu strinjala s programom osrednjih vlasti. Grof Czernin in grof Hertling sta Wilsonove predloge v splošnem izvzemali pridržke glede nekaterih točk, označila kot primočno mirovno podlago. Podobno stališče so zavzeli delegacije in nemški rajhstag. Ugotoviti treba, da je bil vedno predsednik Wilson, ki se bavi s stvarnim mirovnim programom, dočim pa se je entenza držala svojih osovitvenih namenov. Prišel je nato zadnji predlog grofa Buriana o zasebnem razgovoru vojujočih se vlasti. Predlog se je odločil, toda v strani predsednika Wilsona ne znamenom odrezanja mirovnih razprav, ker se je vendar v svojem govoru 27. septembra iznova povrnil na to in na stvari način podarjal potrebo pravilnega mira, ki bi ne bil enostranski, temveč naj bi bil pravilen obema stranema, potem takem torej načeloma veliko pravilnost na vse strani.

V tem trenutku proglasitve teh načel enakoimenne pravilnosti za vse strani je postal jasno, da bi bilo na ta način mogoče priti do miru, ker načelo izločitve enostranskega pogodovanja dovoljuje rešitev cele skupine težavnih vprašanj. Uproštevale nadaljnjo okoliščino, da so se z notranjopolitično izpremembo v Nemčiji odpravile gotovo težave, je postal jasno, da bi se mogel dosegeti enoten sklep osrednjih vlasti v mirovnu vprašjanju.

Na dan nastopa nove nemške vladne možnosti, ki se je nazaj do zadeka leta 1917. Ta korak se torej ni porodil iz trenutnih dogodkov, temveč se je tekmo naravnega razvoja stalno prebiral. V teh okoliščinah pričakujemo, da naš korak dovede do zbljanja in porazgovora. Ce izražamo to upanje, vendar ne

venemo, kako si bosta razlagala ta korak ententa in Wilson. Politično upravičen je ta korak že zato, ker je Wilson edini močni predstavitev, ki politično ni zavezani ententi.

V formalnem oziru se ugotavlja, da se naš korak ne sme smatrati za posredovalca. To je izključeno, ker morejo biti posredovalci samo neutralci. Obračamo se na Wilsona, ker po njem formulisane točke predstavljajo podlago, na kateri bi se mogli pogajati. Naš korak se bo pač splošno cenil za velik zgodovinski moment. Popolnoma jasno se izraža v njem, da tako ogovarjani osrednji vlasti ne vodite imperialistične politike, temveč da so njihovi pogoji z njunim obrambnim programom v polnem soglasju. Ako bi se ne sprejeli naš program, bi morali naši sprotniki prevzeti polno odgovornost pred svetovno zgodovino za to. Izročitev note je izvršila ločeno, ker so zvezne države v Ameriki zastopane po različnih zaščitnih državah, mi po Švedski, Nemčiji po Švici. Nota se je že izročila ameriškemu poslaniku v Stockholmumu in Bernu.

Proglas kralja Ferdinanda in kralja Borisa III.

SOFIJA, 4. (Kor.) Proglas kralja Ferdinanda se glasi: »Bolgar! Z ozirom na skupne okoliščine, ki so nastopile v kraljevinah in ki zahtevajo od vsakega dobrega Bolgara žrtve za blagostanje naše drage domovine, hočem dati prvi vzgled samozravnostni. Kljub svetim vezem, ki so me 32 let spajale tako trdno s to deželo, za katere pročit in veličino sem storil vse, kar je bilo v moji moći, sem se odločil, da se odpovem prestolu kralja Bolgarije na korist svojemu prvorjenemu, principu Borisu. Naznajajoč ta svoj sklep ljubjenemu narodu, pozivljim vse zvezne državljane in prave domoljube, da se kakor en mož strnejo krog prestola carja Borisa, čeprav ima spojeno s tako velikimi deli zgodovine stare bolgarske kraljevine, da se reši domovina iz težavnega položaja in v dvigne Bolgarska zopet do visine, ki ji je deločena od mode. Postavljajoč se od dragih Bolgarov z globoko žalostjo in duši, izrekam vsemu bolgarskemu narodu globoko hvaličnosti za podporo, ki mi jo je nudil tekom mojega vladanja. Naj vodi Vsemoguči s čutjem očesnega usodo bo bolgarskega naroda in naj ga dovede v sijajno in varno bodočnost. — Živela Bolgarska! Popoldne so častniki garnizije prisegli kralju zvestobo.

Ovacije kralju Borisu.

SOFIJA, 5. (Kor.) Ob 11 dopoldne se je izvršila v stolni cerkvi slovenska služba božja. Ko je kralj Boris zapustil palajoča, da se poda v cerkev, je bil od množice poskrabljen z živilnimi vzklikami. Po službi božji se je vrnil kralj po lasti poti ob viharnih ovacijah nazaj v palačo. Ogromna množica ljudstva je prispevala pred palajočim in prirediti kralju, ki se je pokazal na balkonu, viharne ovacije. Kralj je imel na množico nagovor, tekom katerega je izjavil: Zahvaljujem se za izraze vašega domoljubnega mišljenja. Zaupam trdnno v srečo Bolgarske in sem prepričan, da častna bolgarski narod sijajna bodočnost. — Živela Bolgarska! Popoldne so častniki garnizije prisegli kralju zvestobo.

Nemčija na novih potih.

POPOLNA PARLAMENTARIZACIJA VLADE.

BEROLIN, 4. (Kor.) Poselma izdaja Reichsangeigerjeva poročila: Cesar Viljem je odpustil državnega kancelarja grofa Hertlinga in mu podelil red črnega orla. Prince Maks Badenske je imenovan za državnega kancelarja, državnega ministra in ministra za zunanjstvo stvari.

BEROLIN, 5. (Kor.) Wolfov urad poroča: Poslanci Gröber, Scheidemann in Erzberger so imenovani za državne tajnike brez portfelja. Tudi napovedano imenovanje državnega poslanca Bauerja za državnega tajnika državnega delavškega urada, ki se ustanovi na novo, je bilo izvršeno danes. Za državnega tajnika zunanjega urada je poklican državni tajnik kolonialnega urada, dr. Solt. Vendar pa se, kakor čujemo, tudi na svojem novem mestu za dobo vojne ne bo ločil od svojega dosedanjega resorta. Čigar posle bo vodil državni podstajnik dr. Glein.

Hindenburg pri cesarju.

BEROLIN, 5. (Kor.) Cesar Viljem je sprejel včeraj dopoldne gulin. Hindenburga in nato poročilo generalnega štaba.

Rajhstag.

BEROLIN, 5. (Kor.) Popoldne se je vršila daljša skupna klubovih načelnikov, ki je bila v splošnem tajna. Seja rajhstaga se bo pričela ob 5. popoldne. Po izvajanjih državnega kancelarja bo podal predsednik izjavno. Nato se bo zbornika odgovila do sredine ali četrtega prihodnjega teden. Debatne se navede ne bo vršila.

ZVEZNA ARMADNA POREČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 5. (Kor.) Uradno se javlja:

Italijansko bojišče. — Na boljševiških frontih je znatno oživelje bilo delovanje. Južno Asiago in na Monte Pertica so vodili sovražni oddelki v naše sprednje črte. S profiliškom so bili zoporedni Severovzhodno Monte Pertica in Izoljanje načeloma tamkajšnjega bojnega položaja Izrgli Italijanom postojanko Pez. Deli bosensko-hercegovinskega pešpolka št. 5 so v srednjih bojih iz bližine zavzeli italijanske obrambne naprave in odbili v osvojenih jarkih tri mesečne postojanke. Poleg težkih krvavih žrtev je izrabil sovražnik 6 cilicirjev in 170 mož na ujetnikih. Uplenili smo 18 strojnici in mnogo okopnega orodja. V istem času

o privledje naše patrulje več ujetnikov iz evražnih postojank na Col del Orsu.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 5. (Kor.) Veliki glavni stanjiva:

ZAPADNO BOJIŠČE. — Armada kraljeviča Ruprehta: V Flandriji so bili proti Hoogledu in Rousselaeru izvršeni napadi odbiti. Proti našim črtam vzhodno Armenijo se sledil sovražnik preko črte Grenier—Fournes—Wingles in preko proge vzhodno Lensa. Pred Cambraiom od časa do časa oživljeno topovsko delovanje.

Bohovna armada: Angleži so danes na obih straneh Le Chatelet nadaljevali svoje močne napade in zavzeli mesto. Višine vzhodno in severno maja smo držali.

SOFIJA, 4. (Kor.) Pred podpisom listine, s katero se odpoveduje prestolu, je sprejel kralj Ferdinand načelnike strank, ki so vsi odobrili njegov sklep. Kralj Ferdinand je zapustil Bolgarsko včeraj zvezčer. Nastop vladne kralja Borisa, ki je jasno priljubljen pri narodu in armadi, je bil sprejet z velikim navdušenjem. Kralj Boris je podpisal prvi ukaz, ki odreja demobilizacijo armade.

POGOJI PREMIRJA Z BOLGARSKO.

SOFIJA, 4. (Kor.) Oficijozni »Preporoči« objavlja pogoje, pod katerimi je bilo sklenjeno premirje: Bolgarska izprazni vsa ozemlja, ki so pripadala do vojne Srbiji in Grški. V ozemljih, ki so jih, kakor Strumico, zasedle entente čete, se uvede zopet bolgarska uprava. Bolgarska demobilizira vso armado, razven treh divizijs in štirljih konjeničnih polkov, s katerimi bo ščitila Dobrudžo in vzhodno mejo. Bolgarski armadni deli bodo pobrali orodje in vojni material demobiliziranih armadnih delov in jih postavili pod določeno nadzorstvo orijentirske armade. Deli bolgarske armade, ki so se v trenutku podpisa premirja dne 29. septembra načajali zapadno Skoplja in bili odrečani, položje orožje. Nemčiji in Avstro-Ogrski se dovoli štiridesetki rok, da umaknete svoje čete in vojaške organe iz Bolgarske. Tekom istega roka morajo tudi diplomatski in konzularni zastopniki osrednjih vlasti, kakor tudi njihovi državljanji, zapustiti Bolgarsko.

Ovacije kralju Borisu.

SOFIJA, 5. (Kor.) Ob 11 dopoldne se je izvršila v stolni cerkvi slovenska služba božja. Ko je kralj Boris zapustil palajoča, da se poda v cerkev, je bil od množice poskrabljen z živilnimi vzklikami. Po službi božji se je vrnil kralj po lasti poti ob viharnih ovacijah nazaj v palačo. Ogromna množica ljudstva je prispevala pred palajočim in prirediti kralju, ki se je pokazal na balkonu, viharne ovacije. Kralj je imel na množico nagovor, tekom katerega je izjavil: Zahvaljujem se za izraze vašega domoljubnega mišljenja. Zaupam trdnno v srečo Bolgarske in sem prepričan, da častna bolgarski narod sijajna bodočnost. — Živela Bolgarska! Popoldne so častniki garnizije prisegli kralju zvestobo.

Med Argon in Mozo so napadali včeraj Amerikanci brez uspeha. V Argonih in vzhodno gozdijo so bili zavzeti ponovni napadi sovražnika.

SOFIJA, 5. (Kor.) Reuter poroča: Uradno se izvražja, da je bilo ukrivljeno, da se zagotovi takšna izpostavitev angleških vojnih ujetnikov na Bolgarskem.

LONDON, 4. (Kor.) Reuter poroča: Uradno se izvražja, da je bilo ukrivljeno, da se zagotovi takšna izpostavitev angleških vojnih ujetnikov na Bolgarskem.

3. okt. Flandrska armada je pod poveljstvom kralja Belgijev nadaljevala svoje napade. Francoski oklopnički so dosegli napad na Hoogleda in Roulers. Sovražni protinapadi so bili odprtji. Na fronti med Dixmuide in morjem so vodili polvedovalni oddelki v sovražne črte. Druga angleška armada je zavzela južno Armentières.

BELGIJSKA URADNA POROČILA.

Italijansko uradno poročilo.

4. okt.: Na fronti večinoma patruljni boji. Večno občestansko letalsko delovanje. — Albanija: Naše čete so dne 3. t. m. na vsej fronti med morem in Tomonico prodriale dolje. Na levem krilu je prekoračila neka kolona Semeni in prodriala naprej do nižini Muzakia proti Ljusani, živalnemu središču sovražnika. Na desnem krilu je zasedla neka sovražna kolona Berat in napredovala po dolini Devolija proti Elbasanu.

Francoško uradno poročilo.

3. okt. zvečer: V ozemljju St. Quantina so se razvili srditi boji ob Hindenburgovi postojanki med Lesdinsom in Sequchartom, kjer se sovražnik zavzavo.

BELGRAD, 3.

na čas, ki ga Avstrija preživlja sedaj in je v gospodarskem pogledu tako usodepoln, so člani sveta tržaške Trgovinske in obratne zbornice četudi potrebujo, da zavzemajo stališče naprom dogodku z naslednjim izjavom, katera se je sporočila ministru zunanjih stvari grofu Burianu, ministru notranjih stvari von Gayeru in namestniku bar. Friesenku: »V očkedi vzvratnih učinkov s težkimi posledicami, ki bi jih mogli na eni strani ustavopravni prevariti, na drugi strani pa mednarodni dogovor, ki jih je pričakovati ob zaključku vojne, prinesi s seboj za gospodarsko bodočnost Trsta, smatrajo člani sveta tržaške Trgovinske in obratne zbornice kot zastopniki gospodarskih korist Trsta za potrebno, da dobro uveljavijo koristi Trsta in vseh delu države zahtevajo, da se mesto Trst z okolico kot edino, posebno, veliko pomorsko in trgovinsko pristaniščo vsega avstrijskega ozadja, ločeno od drugih sosednjih upravnih ozemelj, z avstrijsko državo v njeni celoti trajno neposredno zveže kot samostojno, avtonomno ozemlje, dajejo da se v svrhu, da se državljencu pristanišču trajno zagotovi nemotena in neovirana možnost razvoja, temu avtonomnemu, državnemu neposrednemu tržaškemu ozemlju priljubilo meje obrežna ozemlja velikega Tržaškega zaliva, katere Ježkovno v gospodarski teži v Trst, in da končno vsi merodajni člani države že sedaj popolnoma žasno izpovedo svoje stališče napram tržaškemu vprašanju v predstojčem smislu.«

Sentvidnički! Vaša šola v ulici Franca št. 5 se blizu otvoriti. Sedaj se snažijo prostori in končajo se zadnja mizarska in īstalaterska dela. V prvi polovici prihodnjega tedna je še končni ogled prostorov koladcijske komisije, nakar se bo takoj pričelo s poukom. Otvoritev se je zakasnila vseh vojnih razmer. Težko je dobiti delavcev, se težje materijal. Taki prostori, ki so namenjeni solskim svrham, pa morajo biti pripravljeni tako, da res odgovarjajo vsem potrebam. Boljše je nekako časa počakati, kar pa v napol pripremeni prostore pošiljati ubogo našo deco, ki itak trpi že na telesnem pomankanju. Zaradi tega naj ne bodo starci v skrbih. Naredilo se je vse, kar je v teh težkih časih sploh mogoče. Vsa čest onim, ki so pripomogli k otvoritvi z obilnimi darovi. Stroški so veliki in prosto ponovno vse one, katerim je dobra stvar na srcu, da ne pozabijo v svoji poštovljivosti in dobrohotnosti nove inštitucije. Na položu se zadnje lamenčke, da bo gotova zgradba, katera bo v čast vsem tržaškim Slovencem.

Za slovenski oddelki vojnih sirot. Tekom tekočih dni se razpošilja okrožnica za prispevke slovenskemu oddelku vojnih sirot do vseh, ki so dobrega srca, z iskreno prošnjo, da naklonijo denarno podporo, bodisi v članarini ali daru, potemec nesrečnih vojnih žrtv v prilog. Kdor se vmisli v položaj teh rev, bo pač zna, da jih čaka v življenju, ako ne poguba, pač pa mago, mnogo nepriljubljeno in nezgodno - pomankanje - heda. Pomagati jim ter jih rešiti eventualne pogube mora biti dolžnost nas vseh. Zato načrtujemo prošimo, da 'se vsak, kdor je prej okrožnico, odzove prošlo po svoli moči. Organizacija cikrnic vojnih sirot kot c. kr. okr. poslovnica ima svoj skupen sklad, ki je last običajnega oddelka in iz katerega se črpajo podpora za oba oddelka, zlasti pa se krijejo stroški za večja društvena podjetja, kako n. r. bivanje vojnih sirot v Ankaranu, za božičnico in za velika narocila obuval in oblek. Da se ne bo sklad izčpal, nam je dolžnost, skrbeti za drugo dolvodje. Zlasti slovenski oddelki z velikim številom svojih sirot potrebuje izdatne podpore, da se bo mogel v teh težkih časih odzvati mnogobrojnim prošnjam po pomoči ter ustrešni obnovni klicem vodov. Slučali bolezni in smrti, ki zahtevajo venomer denarnih podpor, se ponavljajo s pretresujočo imajočino in zahtevajo pomoč. Odbor slovenskega oddelka se strinjanje rad odziva in pomaga, kolikor mu je mogoče ob odmerjenih sredstvih, in težko, zelo težko bi mu bilo, če bi negovo delovanje zastajalo za prejšnjim. Zato iskreno prosi slovensko javnost, da se odzove njegovemu klicu ter mu pridomore, da bo častno reševal prevzeto, ne baš lahko naloga. Vsem dobrim pa, ki bodo k temu pripomogli, budi v zagotovilo, da njih prispevki, kateri so izključno tasi slovenskega oddelka, ne bodo zavrnjeni in bodo pomagali lažati marsikatero bol in trpljenje osrčene naše dece, dece ne-srečnih naših slovanskih junakov, katerim ni bilo včeraj prav nič priznana ter zahtevala od njih njihovo načelje bogastvo - življenje. V spomin in hvaljenje za te naše pokojnike počutimo svoj dar - njihovi deci v prilog in podporo. A. S.

Sentvidnička šola se otvorí koncem prihodnjega tedna. Že pouk je vse preskrbljen, tako da se z otvoritvijo prineha takoj reden pouk in se nadomesti vse, kar je bilo zameleno. Prijeteck pouk se natanko obljavi v prihodnjih dneh. Toliko v vednost skrbetni staršem.

Otvoritevna dobrodelna predstava. Nocoj ob pol osmih se bo vršila prva predstava te sezone. Kako se smo že poročali se je moral program nekoliko izpremeniti, ker g. Skrbniček ni delil dovoljenja na nastop. To dovoljenje pa le priskoči ob pozni ur, tako da nastopi tudi g. Skrbniček, in sticer v vlogi pisatelja Matjana v „Materi“. Tako bo torej mogoče, da se ob povomilki teza večera stavi na program tudi zoper „Maska satana“. Vspomnec se dober v predprodaji pri gospo Biček-Razborukovi, vratrinci „Nar. dom“.

Vspomnec v slovensko obrtno in trgovsko nadaljevalno šolo se vrši izjemoma tudi danes, v nedeljo, dne 6. oktobra od 9 do 11 dopoldne v prostorju Slovenske trgovske šole v Trstu (ul. Stadion 21). Učenci (učence) morajo pristeti s seboj šolsko izpustnico, oziroma zadnji izkaz nadaljevalne šole. Vspomnica znaša K 2. V slovensko obrtno in trgovsko nadaljevalno šolo v Trstu so dolžni hoditi po Š 99 b. obrtnega reda in glasom odloka c. kr. namestništva z dne 25. okt. 1912 št. O.II. 1324-18 vsi obrtni in trgovski vajenci Trsta in okolice, ki ne obiskujejo druge šole te vrste in še niso dovršili obrtnega nadaljevalnega pouka. Po Š 100 obrtnega reda je dolžan vsak mojster (gospodar) dovoliti svojim vajencem potrebnega časa za obisk obrtna oziroma trgovska nadaljevalna šole. Ako vajenci nečejo hoditi v šolo jih mora k temu prisiliti in gledati na to, da pouk redno obiskujejo. V vse oddelke se sprejemajo tudi delnice.

Sladkor za zboljšanje vina se bo delil za Rojan in Skorkijo od sobote naprej od 11 dop. do 2 pop. Kdor je vpisan mora pristeti s seboj potrdilo finančne, da je plačal. Ker se je letos napram lani dobljalo samo tretjino sladkorja, bodo tudi edmerki za tretjino manjši.

Podružnica Glasbene Matice v Trstu. Glasbena šola naše Matice je že začela s svojim delovanjem. Odbor podružnice je ki je prizadel po svojih najboljših močeh, da povzdušuje glasbeno šolo. Zato je poklical kot učitelja in začasnega ravnatelja šole gospoda Franja J. Topića iz Prage. Ponik je urejen po modernih metodah in se naslanja v violinskih poukou izključno na priznano metodo profesora - mojstra Ševčika - učitelja Kubellika, Kocjanca, Balokoviča itd. Isto velja za klavirski pouk. Pogovarjalo se bo ob prvega začetka do koncertne izpopolnjenosti. Goslarji in pianisti se bodo vodili tudi v ensembelskih igranjih. Tudi komorni godbo in orkester bo vodil g. prof. Topić. S svojimi učenci in drugimi sodelavci bo prirejal podružnica interne in javne večere, da bo mogla javnosti slediti njenemu delu in cilju. Glavni smotri glasbene šole je, gojiti v duši in srcu slovenske mladino pravo glasbeno umetnost. Glasba naj nam ne bo le sport, ampak tudi živa potreba. Imeli moramo zanje pravo razumevanje, čutenje in zanimanje. Po možnosti se bo vpeljal tudi pouk v solopetu, harmoniji, glasbeni formi in oblikah. Za to predmete se bodo v kratkem sprejemali gojeni. Naša javnost pa naj z zanimanjem sledi našemu delu, ter naj z zaupanjem in blagohoton načinjenost podpira delo učitelstva in podružnice.

Vinogradnik v Šentvidskem okraju. Okrajski načelnik tega okraja pozvao je, ki so se prislagli s sladkor v svrhu izdelavanja petljota, da se 7. 8. in 9. t. m. od 9 do 10 dop. zglaže v njegovem uradu s pripombo, da dobre sladkor samo tisti, ki dokazuje, da so tropine v restnicu ohranili v ta namen.

Stavništveni načelnik tega okraja pozvao je, ki so se prislagli s poukom. Otvoritev se je zakasnila vseh vojnih razmer. Težko je dobiti delavcev, se težje materijal. Taki prostori, ki so namenjeni solskim svrham, pa morajo biti pripravljeni tako, da res odgovarjajo vsem potrebam. Boljše je nekako časa počakati, kar pa v napol pripremeni prostore pošiljati ubogo našo deco, ki itak trpi že na telesnem pomankanju. Zaradi tega naj ne bodo starci v skrbih. Naredilo se je vse, kar je v teh težkih časih sploh mogoče. Vsa čest onim, ki so pripomogli k otvoritvi z obilnimi darovi. Stroški so veliki in prosto ponovno vse one, katerim je dobra stvar na srcu, da ne pozabijo v svoji poštovljivosti in dobrohotnosti nove inštitucije. Na položu se zadnje lamenčke, da bo gotova zgradba, katera bo v čast vsem tržaškim Slovencem.

Zvezca Marijini dom priredi, kakor je bilo že javljeno, danes, 6. oktobra, v svoji prostorji ul. Risorta 3 (za gradom) predstava v pravljaku dr. J. Ev. Krekovega spomina ob obletini njegove smrti s slednjim sporedom: 1. Prof. dr. J. Lovrenčič: »Krek, deklamuje Anton Cok. 2. Dr. J. E. Krek: »Ob vojski, ikrokaž v 4 slikah s petjem. (V igri nastopajo naši ljudje s svojimi vrlinami in napakami, izraža se njihovo trpljenje doma in na tujem, zmaga končno ljubezen.) Toška« govore je odpadla, ker je govoril prof. J. Puntar nagloma zbolel. Začetek ob 5 pop. Predstava se ponovi prihodnje nedeljo. Ker velja prireditev našemu velikemu možu, ustvaritelju naše boljše bočnosti, se nadeja odbor obilne udeležbe.

Z. J. Z. podružnica Trst II., priredi danes, v nedeljo, 6. t. m., ob 4 ur. popoldne veselico v prostorji Konsumske društve v Rojanu. Na sprednu je godba, igra Matasti muzikanti. Pevska točka izvaja društvo »Kolo«. Vstopnila znaša za osebo K 2, otroci plačajo polovico. Ker je prireditev namenjena plemenitemu namenu in sicer za invalido-železničarje, upamo, da bo udeležba tem večja s strani našega občinstva in naših železničarov, ki so ob vsaki priliki dokazali zanimanje za našo narodno stvar. Po končnem sporedu pristažava do polnoči. Za kožarček dobrega in za prigrizek je vse poskrbljeno.

Sprejemanje zavirkov v Bolgarijo in Turčijo je ustavljeno.

Slovensko gledališče v Trstu

Danes, 6. oktobra 1918. Začetek ob 7.30 zvečer.

MATI.

Igrakaz v dveh dejanjih. Spisala Marija Kmetova.

OSEBE:

Pavle Traven, profesor g. E. Kralj, Brigit, nj. žena . . . g. Š. Pavlin-Skrbiškova Vida Branova . . . g. Š. Mežg e. Matija Matjan, pisatelj g. K. Širok Zdravnik . . . g. I. Martinčevič Šukljinja . . . g. L. Bizjakova Godi se v mestu v sedanosti. Drugo dejanje sedem mesecev pozneje.

Nihilistka.

Tragedija v enem dejanju. Spisal Kurt Neurode. Poslovenil M. S.

OSEBE:

Tatjana Feodorovna Ursarov g. Pavla Skrbniškova Vladimir Alekandrovic Šemberk v. stotnik gard. polka g. E. Kralj Ivan Ivanovič Polov. vodja revolucionarne stanke g. I. Vončina Policijski častnik . . . g. K. Širok Načakar . . . g. L. Vidmar Kraj dejanja: Chambre séparé v petrograski rezervaciji. Godi se v predvojnem času.

MEDVED.

Groteska v enem dejanju. Spisal Čehov. Poslovenil M. S.

OSEBE:

Helena Stepanovič Popova, mlada vdova, posetnica g. Pavlin-Skrbiškova Grigorij Stepanovič Smirnov posestnik . . . g. A. Požar Luka, sluha pri g. Popovič g. I. Martinčevič Kraj dejanja: Chambre séparé v petrograski rezervaciji. Godi se v predvojnem času.

CENE:

Sedeži 1-5 vrste po K 4.50; 6-10 vrste po K 3.50 in 11-15 po K 2.50. Galeristični sedeži po K 2.50, stolniča v pritličju po K 1.50, na galeriji po K 1. — dijaki in vojaki do narednika po 70 vln. Dijaki se morajo izkazati s Šolsko legitimacijo, oni pa ki nimajo teh dobre legitimacije pri blagajni.

Lina Zadnik

Fran Kovačič
poročena

Trst, 5. vlnotoka 1918

Amalija Stoka

Ivan Auder
poročena

Trst-Budimpešta, 5. oktobra 1918

ŽIVNOSTENSKA BANKA

PODROUŽNICA V TRSTU

Ulica Fenomeno vogal ul. Maria Teresa. - Lastna palača.

Delniška glavnica K 120.000.000. - Raz. zaklad K 41.500.000

Izbrišje tečajna vse bonton in menjalne transakcije.

Uredna ure od 9-1 pop.

MALI OGLASI

se računa po 8 vln. beseda. — Debelo tiskane besede se računa dvojno. Najmanj pristojbina : znaša 80 vlnarjev.

Za prvo vključbo razpolagan za tržaško okolico do 2.500 K. Ulica Amalia 26, I. vr. 6. 2845

Moške življe zamenjam za živila: 1 par mod. za poljedelce, 1 par finejših št. 42. Ulica Leo 1. IL 2845

Prodaja moderne kuhinjake : običajno. Ulica Molin a vento 7. Kosovel. 2830

Rupim hiša od 50.000 do 60.000 K. Kauček, kavarna Universe. a 2349

Prodam hiša z 6 stanovanji in 2 prodajalnami. 40.000 K letni dohodek. Cena 25.000 K. majhen ostank (palido) 15.000 K. Kauček Kavarna Universe. b 2348

Hišno, pošteno, iš em; dobi hrano, obleko in 50 K mesecno plačke. Stadion 10, vrta 16. 249

Zamenjam živili vse kar kar se dobi v moji trgovini. Stari trg 3. Galvani

Umivalnik, tudi brez zrcala, se knipi. Galvani 5 vr. 8. 2844

Krasen klavir prvovrstno tovarne prodam za nizke cene. Ulica Acquedotto 2, I. 2830

Učenje ali gospodinja, dobrega sreca, pridržava se vse takoj za vzdruževanje stanovanja pri vložcu z dvema sinčkom. Predstaviti Parlera 17 od 9-12. 2830

Moško zimsko sknko, dob o ohraneno, prodam. Načinov pove inštr. odd. Edinosti. 2852

Gospodiljna mlada, inteligentna, z 2480 0 K dobi, išče, v svrhu življe, živilo. 2830

Učenje ali gospodinja, dobrega sreca, pridržava se vse takoj za vzdruževanje stanovanja pri vložcu z dvema sinčkom. Predstaviti Parlera 17 od 9-12. 2830

Konservatorist višjih razsov ov počuje začetnik klavir. Naslov pove inštr. odd. Edinosti. 2855

Stanovanje (soba, shramba, kuhična

Slaba vest naših Nemcov! Ni se dolgo temu, ko so Nemci objestno grolili vsem drugim narodom in zahtevali, da se jim podljarmajo. Danes pa, ko so se tudi v notranjem življenju naše države začele stvari razvijati v hitrejšem tempu v smerih naproti tistem zaključku, ki mora priti, ker ga zahtevalo narava in duh časa ter osamosvečenje narodov, a tudi eksistencno vprašanje naše možnosti: danes so pa že silno prestrašeni, ker jih slaba vest — zavest o številnih lastnih krivicah na škodo drugih narodov — navaja s strahom, da se bodo ti narodi maščevali s tisto mero, s katero so oni merili doslej drugim narodom! Tolič je ta strah, tako grizota ta slaba vest, da se kar pripravljajo za beg iz dežel, o katerih so zahtevali še nedavno, nadj bodo pašalki, v katerih bodo pašali oni s krutostjo najkrutejega turškega paše. Iz Ljubljane prihajajo vesti, da Nemci prodajajo svoje hiše. Velenemec opušča svojo glasovito trgovsko šolo in je prodal svojo hišo. Tudi nemški kazino je baje na prodaj in njegov voditelj Egger je baje izjavil: Sedaj moremo zvezati svoje bisage. Tudi Nemci na Spodnjem Stajerskem govorijo, da pripravljajo svoje cule. »Straža poroča, da sta najsorbrejša Nemca v Slov. Bistrici prodala svoje hiše in sicer nekemu Slovenscu in neki Hrvatci. Blizu Radgona pa je kupila graščino »Steinbrunn« gospa Annalisa Zorman iz Ljubljane. Slaba vest je budi gost in dela strah. A strah je vrag! Vse se imenuje na tem svetu!

Sladkor za petljot. Vinogradniki iz Kladina, Ročola in Lonjerja, kateri so vložili pršnjo za sladkor za izdelovanje petljot, naj se predstavijo s posestvo polo in pogodbeno listino pristojnega finančnega urada pri okrajnem načelniku v ul. Rossetti št. 37 od 8—10 predpoldne, kjer dobijo nakaznico za sladkor, katerega dobe potem v trgovini IV. Prelog v ul. Molino a vento št. 1. Zglasiti se morajo: Lonjerci z začetnico pričinka od A do C 7. t. m. od D do M 8. t. m., od N do Z 9. t. m.; Rocočlani od Erke A do M 10. t. m., od N do O 11. t. m.; Kladinci pa 12. t. m. Opozarijo se, da z ozirom na veliko število prisilcev in pčelo količino ki je na razpolago, dobe sladkor samo oni, ki morejo dokazati, da uporabljajo tropine za izdelovanje petljot samo za lastno domačo uporabo.

Tržaška kmetijska družba pozivlja vnovič svoje člane, ki niso se naročili pšeničnega semena, da naročijo do srede, 9. t. m., v njenem uradu v ulici Vienna 10 L, potrebno množino pšeničnega semena, ker se pozneje ne bodo mogla sprejemati naročila.

Izbuhila se je, ali pa se ji je zgodila kakšna nesreča, namreč 14letni Marij Lenassi, stanovanec v ul. G. Tartini št. 12, katera je šla v petek, 4. t. m., zjutraj ob 9 po tedenski živila v prodajalnico aprobacije komisije št. 18 na trgu Gian Battista Vico, in se potem ni vrnila več domov. Kdo bi kaj vedel o dekletu, naj sporoči na zgornji označeni naslov.

Iz Rusije (Bagdikova Stanica, Nova Ivanovka, Šibenska oblast) pošiljajo prizne pozdrave prijetjem in znancem, oziroma znankam slovenski lantje: Vekoslav Benko iz Branic, Stefan Skok iz Čepovana, Josip Milavec iz Kosez, Fran Zahed iz Starce Sušice, Fran Mikar iz Krkavcev, Fran Turšič iz Beguni, Valentijn Vrhovnik iz Košč. Pozdrav je datiran od 19. januarja 1918.

Nedeljski Izlet Rojanskega Sokola. Prisotnih je že več priateljev in prijateljev Š. Ivana. Dogum na Općini je bila prva pot na pokopališče, da naroči skupno grob blagopodobnega brata Šinkovca, kar so tudi storili v kolikor dopuščajo razmere. Od tam je bil odhod v Banu, kjer je bil kratek odmor, in potem so brajite Sokoli in sestre Sokolice, prepevajo naše milie pesmi, v sokolskem koraku-olkurku proti Trstu. — Bratje, le vrlo naprej! Delajmo izlete v našo slovensko obliko ki je naša, da, edinole naša, do katere nima nihče drug pravice kot le mi! In vi, prijatelji Sokola, posebajte pogostoma te izlete, saj si s tem krenite dušo in telo, in duša vam ravno na teh izletih vživljib bo milo jugoslovensko domovino! Torej le vrlo naprej! Nazdar!

Dr. Josip Volavšek, Specialist za notranje in pljučne bolezni ordinira v Trstu na Piazza Caserma št. 1 vsak dan od 10—12 in od 2—4 pop.

Narodna umetnost Jugoslovunov v prošlosti in v bodočnosti.

Narod more izgubiti mnogo; more pretrpljati velike katastrofe, vendar se zopet povzdigniti. Vse je pa izgubil in nikdar se ne povzdigne. A narodna umetnost je dober del narodne duše.

Gustav Le Bon.

S temi malimi besedami je francoski patolog izrekel neovrano resnico. V čem pa obstoji narodna duša in na kak način se kaže na zunaj? Se stavljajo jo narodni umetniki in rokotvori, ki jih ustvarja in goji narod sam in ki se odražajo v narodnih pesmih, pripovedkah in domačih rokotvori.

Dodam se je narodnim umetvorkom od strani izobraženega dela našega naroda poklanjam mnogo več pažnja, je pa druga grana ustvarjalocesa duha ostala precej zanemarjena, posebno od mestnega prebivalstva. Zato nam mesta tudi ne morejo nuditi te čistje nepotvrdjene in izvirne narodne duše, ker se nahajajo pod vplivom tujih ne-narodnih mode ter so na ta način popularna zanemarila en del te narodne posebnosti, da si bila ravno ona pozvana, da se jo oprimejo, lo goje in izpopolnjujejo. V mestih je torej, kakor vidimo na žalost, umetniški narodni karakter izgubljen, in se moramo — ako se hočemo sestati s čistim in pravim narodnim obilježjem — obrati do naših vesti, do vira, od katerega narodni rokotvori prihajajo, do naroda, kjer se goje, četudi

DAROVI.

Za harmoniko oslepemu slovenskemu vojaku je dale darovala ga Albina Maurin 4 K.

Zvez Marijin Dom daruje 100 K za eno klop nove Šentvidske šole. Denar hrani uprava.

Veletrgovec z Jakob Perhauc je daroval Šentvidski Šol krasno sliko, za kar se mu šolske vodstvo in odbor Šentvidske podružnice CMD. napisali kreneče zahvaljujeta.

V spomin malega Jugoslovana Gorazda, kateri žal, ni učakal svobodne Jugoslavije, daruje Vilko Maroh K 10 — rojanski podružnici CMD. V isti namen darujeta isti podružnici Lojzka in Zdravko K 10. Denar hrani uprava.

Za Šentvidsko Šolo daruje g. Fran Cink K 80 — in to radi tega, ker mu J. M. ni hotela plačati čelega zahtevatevšega plačila za izvršeno delo. Denar hrani uprava.

G. Jerkič daruje K 5 — namesto plačila za zdravniško izpričevalo Rojanskemu Sokolu. — Denar hrani uprava.

Josip Zwitter daruje v blag spomin prerano umrlega brata g. c. kr. sodnika dr. Zwitteria v Novem mestu K 75 — (prej vplačanih K 25) — stupaj K 100 — za eno klop Šentvidske šole. — Denar hrani uprava.

JADRANSKA BANKA

Kapital in rezerva K 23,500.000.—

FILIALKE: Dunaj Tegelhofstrasse 7-9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metkovič, Opatija, Split, Šibenik, Zadar.

KUPUJE IN PRODAJAI: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pišča, prioritete, delnice, srečke itd. VALUTE IN DEVIZE. PREDUMLI na vrhodnostne papirje in blago ležece v javnih skladiščih. SAFE - DEPOSITS PROMESE. Erzjavci: JADRANSKA MENJALNICA

VLOGE NA KNJIŽICE
3 1/2 %
od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro računu po dogovoru. — Akreditivni, čeki in nakaznice na vsa tu in inozemska tržišta.

Trst, Via Cassa di Risparmio št. 5 (Lastno poslopje)

Kapital in rezerva K 23,500.000.—

Promja srečki razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzai izgubi, revizija žrebanja srečki itd brezplačno. Stavni krediti, re-nabours-krediti. Krediti proti dokumentom ukrcanja. — Borzna naročila. — Inkaso. Telefon: 1463, 1793 in 2675.

URADNE URE: od 9-1 pop.

ESKONT MENIC

PRIPOROČLJIVE TURKE

Rokavice in modne potrebščine.
IT. VENIER & Comp. Corso 14. Modne potrebščine in izdelovanje rokavcev. Členjenje in popravljanje rokavcev. Cena zmerne 1810

Trgovina jestvin

IVAN BIDOVČ, Trst, ul. Campanile 13 (frg Ponterosso). Ima v zalogi: čaj, parfumino konzervo, žen, kislo rumarico, kocke za juho, Konjak, vermouth, marsala, mal novcev in včr vrt minralnih vod ter blago aprobacije komisije. (414)

Mehanična delavnica.

ODLIKOVANA LIVARNICA OSVALDELLA. Via Meda 28. Izdelovanje in popravljanje strojev in motorjev. Proračuni. 991

Knjigoveznica

PIETRO PIPPA, Trst, ulica Valdilire 19. Artisticna vezava. Žepni koledari lastnega izdelka. — Vpisniki (registri) posebnega sistema. 207

Majolične peči in štedilnice

M. ZEPPI, ul. 8. Giovanni 6 in 12. Najboljša izdelovanja in najpopolnejša vrsta. Cena zmerne 201

Hotel Continental

Trst, ulica Saa Nicolò. št. 25 (blizu Corsa). Prencišča za vojaže. Dvigalo. Cena zmerne. Postrežba točna. 150

Papir.

VEĽIKA ZALOGA PAPIRJA za ovitke, papirnatih vrečic lastne tovarne — Valski razni barv in velikosti. Cena zmerne. — Gastone Dolinari, Trst, Via dei Gelai 18. 256

Damska krojačnica

A. RIEGER, Trst, ulica Commerce 3. Izdeluje vaskovrste oblike po angleščini in francoskem kroužu, plesne oblike, oblike za poroke, bluze za gledališča itd. Cena zmerne. 337

Kinematograf „CENTRALE“ Acquedotto 4

Cd 2. do 6. oktobra
se bo predstavljalo novo mojstrosko delo morska počast

TRYTON

Velikanski satirično-fantastični film v 4 deljanjih, posnet v Opatiji in na Reki, večinoma na morju.

Velik uspeh. Začne ob 5, 6.15, 7.30 in 8.45. Absolutna novost. Absolutna novost. Vsi toreb v Cine Centrale.

Vreče

Novo in stare, vsako množino, kupljim la plačam po najvišjih dnevnih cenah. — ADOLF NAGEL, ul. Squero Nuovo št. 3. Isče večše posredovalce za mesto in okolico

ZOBOZDRAVNÍK

Dr. J. Čermák
v Trstu, ulica Poste vecchie 12
vogal ulice delle Poste

Izdiranje zobov brez bolečin. — Piombiranje.

UMETNI ZOBJE

Za 15. oktobra t. l. se izdejo

izurjeni drvarji

za sekanje v gozdu nad Barkovljami (Bovedo). — Vpraša naj se pri tvrdki Albert

Faber, Trst, ul. della Tesa št. 22.

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu

Ulica Caserma št. 11.

Umetni zobje

in brez čeljusti, zlate krone in obrobki

VILJEM TUSCHER

koncez. zoboteknik

Trst, ul. Arciduci Giuseppe (Ex Cserna) št. 13, II.

Ordinira od 9 predp. do 6 zvečer.

Josip Struckel

Trst, vagri Via Maria Teresa-S. Caterina

Novi dohodi volnenega blaga za moške in ženske. Velika izbera kožuhovine, nogavic, volnenih srajc (maje) barhanja, svilenega in volnenega blaga za bluze, čipkovih ovratnikov in okraskov

Trgovsko-obrtna združnja v Trstu

reg. zadr. z neom. jamstvom

il. S. Frančku Asiškemu št. 20 II. nad.

sprejema hranilne vloge

od 1 K dalje ter jih obrestuje po

4%

Trgovcem otvarja tekoče čekovne račune. — Poseja hranilne pušice na dom. — Rentni davek plačuje iz svojega.

Daje posojila po najugodnejših pogojih na vknjižbe, na

osebno poroštvo, na zastave

vrednostnih listin.

Uradne ure vsaki dan izvzemši nedeljno v praznikov od 8 do 1.

Hilione Adriatica di Sicurtà v Trstu

(Lastna palača)

ustanovljena leta 1839.

Zavarovanja proti skodi, povzročeni po ogaju strelji in eksplozijah.

Zavarovanja steklenih plesč proti razbitju.

Zavarovanja proti tativni z vložom.

Zavarovanja posiljevale na morju in po suhem.

Zivljenska zavarovanja v najrazličnejši kombinacijah.

Delniška glavnica in rezerve dne

31. decembra 1915 K 199,625.99